

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ,
МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ

Юрій Палеха, Наталія Леміш

ІСТОРІЯ ДІЛОВОДСТВА

(Документознавчий аспект)

*Рекомендовано Міністерством освіти і науки України
як навчальний посібник для вищих навчальних закладів*

Київ-2016

ББК 65.050.286
УДК 651.7
П14

Рецензенти: *Г.В. Папакін* — начальник архівного відділу Інституту національної пам'яті України, доктор історичних наук, професор;
О.М. Василенко — директор інституту науково-методичного забезпечення бібліотечної діяльності Національної бібліотеки ім. В.І. Вернадського, кандидат історичних наук;
Н.П. Московченко — директор Архівного управління Національного банку України, кандидат історичних наук, доцент.

*Рекомендовано Міністерством освіти і науки України
як навчальний посібник для вищих навчальних закладів
(Лист Міністерства освіти і науки України
від 25.01.2011 р. № 1/11-618)*

П14 **ПАЛЕХА ЮРІЙ, ЛЕМІШ НАТАЛІЯ. Історія діловодства**
(документознавчий аспект): навч. посібник. — К. : Видавництво Ліра-К, 2016. — 328 с.
ISBN 978-966-2609-02-8

У посібнику всебічно розкриваються питання історії документування починаючи із зародження документальної форми фіксації інформації, становлення і розвитку діловодства протягом історичних періодів і закінчуючи організацією документального забезпечення в Україні з початку ХХ ст. й до наших часів. Детально описана технологія, порядок роботи з документами, організація контролю за їх виконанням, систем документалізації та особливості збереження документів в кожний з історичних періодів.

Для керівників та працівників служб діловодства, менеджерів з керування документалізацією підприємств та установ державної і недержавної форм власності, студентів вищих навчальних закладів, викладачів, аспірантів, усіх тих, хто працює з документалізацією.

ББК 65.050.286
УДК 651.7

ISBN 978-966-2609-02-8

© Палеха Ю. І., 2011
© «Видавництво Ліра-К», 2011

ЗМІСТ

Вступ	5
Передмова	7
Розділ 1. ЗАРОДЖЕННЯ ДОКУМЕНТАЛЬНОЇ ФОРМИ ФІКСАЦІЇ ІНФОРМАЦІЇ	15
1.1. Основні форми документування	15
1.2. Предметне документування	17
1.3. Зображувальне документування	22
Список використаної літератури	33
Розділ 2. СВІТОВИЙ ДОСВІД ОРГАНІЗАЦІЇ ПРОЦЕСУ ДОКУМЕНТУВАННЯ	36
2.1. Документування за шумеро-вавилонської цивілізації	36
2.2. Документування в Давньому Єгипті	52
2.3. Становлення документування в Стародавній Греції	65
2.4. Розвиток документування в Давньому Римі	70
Список використаної літератури	81
Розділ 3. СТАНОВЛЕННЯ ДІЛОВОДСТВА в X–XVII ст.	84
3.1. Документування часів Давньоруської держави	84
3.2. Діловодство доби литовської експансії	101
3.3. Особливості діловодства часів Речі Посполитої	112
Список використаної літератури	120
Додатки	123
Розділ 4. ОРГАНІЗАЦІЯ ДІЛОВОДСТВА В АДМІНІСТРАТИВНИХ СТРУКТУРАХ КОЗАЦЬКОЇ ДОБИ	132
4.1. Формування діловодних служб	132
4.2. Аналіз видового складу документації	142
4.3. Особливості створення та зберігання документів	167
Список використаної літератури	176
Додатки	179

Розділ 5. РОЗВИТОК ДІЛОВОДСТВА НА УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЛЯХ В ХІХ — початок ХХ ст.	187
5.1. Особливості оформлення документів в імперських установах українських територій	187
5.2. Діловодство в духовних консисторіях	215
Список використаної літератури	237
Розділ 6. ОРГАНІЗАЦІЯ ДІЛОВОДСТВА В УКРАЇНІ З ПОЧАТКУ ХХ ст. Й ДО НАШИХ ЧАСІВ	241
6.1. Діловодство в апараті українських урядів часів визвольних змагань	241
6.2. Особливості становлення діловодства радянської епохи ..	253
6.3. Документаційне забезпечення управління в незалежній Україні	281
Список використаної літератури	299
Література	306
Післямова	313